

ใครสอนข้าพเจ้าเช่นนี้มาก่อนเลย

เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่ทำกันเป็นประจำ เป็นปกติในชีวิตประจำวัน วันละหลาย ๆ ครั้ง แต่ใครเล่าที่จะรู้จักคิดพิจารณาและทำได้ละเอียดละออถึงเพียงนี้

เป็นบุญของพวกเรายิ่งนัก ที่มีครูบาอาจารย์เช่นท่านที่เป็นแบบอย่างและคอยชี้แนะ สั่งสอน แม้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงจิตใจที่ใสสะอาดบริสุทธิ์ของท่าน

ในรัศมีที่คุณยายเดินไปถึง

นอกจากที่ครัวแล้ว คุณยายยังชอบเดินไปดูความเรียบร้อยต่าง ๆ บริเวณรอบ ๆ กุฏิ วันละหลายรอบ กุฏิคุณยายจะมีใต้ถุนเตี้ย ๆ พอให้นำสิ่งของเข้าไปวางไว้ได้ จึงใช้เป็นที่เก็บถังอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์สำหรับใช้ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาดชนิดต่าง ๆ มีทั้งไม้กวาดดอกหญ้า ไม้กวาดทางมะพร้าว ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีบันไดอลูมิเนียมที่พับเก็บได้ วางนอนไว้อยู่ที่ใต้ถุนกุฏิ

เวลาคุณยายเดินไปดูความเรียบร้อยของกุฏิ บางที่ท่านจะขึ้นไปดูข้างบนกุฏิ บางที่ท่านก็จะเดินดูบริเวณรอบ ๆ กุฏิ สายตาของท่านมักจะเหลือบมองเห็นอะไรที่เป็นจุดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่คนทั่วไปมองผ่านอยู่เสมอ

ไม่ว่าวัดที่วางรวมกันอยู่ที่ใด ถิ่นกุฎิตรงทางขึ้นบันได ต้อง
จัดให้เป็นหมวดหมู่ หันหัวหันด้ามไปทางเดียวกัน และด้ามทุก
ด้ามจะต้องจัดเรียงให้อยู่ในแนวที่ตรงกัน เมื่อท่านเห็นข้าพเจ้า
จัดเสร็จเรียบร้อยท่านจะบอกว่า

“เอออย่างนี้แหละ ข้าของต้องเก็บให้เรียบร้อย เกิดก็
ภพก็ชาติ เราก็จะได้เจอแต่สิ่งที่เรียบร้อย”

บันไดอลูมิเนียมก็เช่นเดียวกัน จะมีอยู่ ๒ อัน บันไดสั้น
กับบันไดยาว ที่บันไดทุกอันจะมีตัวหนังสือเขียนไว้ว่า “บันไดกุฎิ
คุณยาย” คุณยายบอกว่ายายให้เขาเขียนตัวหนังสือไว้ ไม่ใช่
เพราะหวง แต่เขียนไว้ให้รู้ว่า หากใครเอาไปใช้ที่ไหนแล้วจะได้
เอามาเก็บที่เดิมถูก หรือเวลาบันไดหายไป ใครเห็นเขาวางทิ้งไว้
อยู่ที่ไหนจะได้เอามาเก็บได้ถูกที่

“ข้าของเอาไปใช้นะ ใช้ได้ แต่ใช้แล้ว ต้องเอาไปเก็บไว้
ที่เดิม”

คุณยายท่านจะละเอียดรอบคอบในการดูแลรักษาสมบัติ
พระศาสนาเช่นนี้เสมอ

ที่หลังกุฎิคุณยายตรงรางน้ำฝน จะมีตุ่มอยู่ ๑ ใบ รางน้ำ
ไว้จนเต็มตุ่มมีฝาปิดด้วย สมัยก่อนคุณยายจะอาบน้ำจากตุ่มใบนี้
เมื่อก่อนฝาปิดตุ่มเป็นฝาอลูมิเนียมเก่า ๆ จึงมีรอยบุบบุ๋มเล็ก ๆ

น้อย ๆ ช่วงหน้าฝนมักจะมีน้ำมาขังอยู่ที่ฝาดุ่ม ตรงที่มีรอยบุบ
บวม ดูไปแล้วก็เป็นน้ำเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่คุณยายท่านไม่เคย
ดูเบา เวลาท่านเดินผ่าน ท่านจะเลิบบอกดูอยู่เสมอว่ามีน้ำแะ
ขังอยู่ที่ฝาดุ่มหรือเปล่า ถ้ามีท่านจะคอยเปิดฝาดุ่ม และเทน้ำที่
ฝาดอกอยู่เสมอทุกครั้งที่ท่านเดินผ่าน

จุดเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ คุณยายไม่เคยมองข้าม และไม่
เคยเบื่อหน่ายที่จะทำเลย ถ้าท่านทำสิ่งใดแล้วท่านจะทำอย่าง
สม่ำเสมอเป็นประจำ

จากตุ่มน้ำเดินไปอีกไม่กี่ก้าว ก็จะมีราวตากผ้าซีรื้อสำหรับ
ใช้เช็ดถูกุฏิ เป็นอีกจุดหนึ่งที่คุณยายท่านมักจะหยุดแะดูความ
เรียบร้อยเกือบทุกครั้งที่ท่านเดินผ่าน ที่ราวตากผ้าซีรื้อจะมีผ้าตาก
อยู่เป็นประจำ ทั้งผืนเล็ก ผืนใหญ่ ผืนบาง ผืนหนา คุณยาย
ท่านมักจะแะเข้าไปดู ไปจัดตรงนั้น ดึงตรงนี้ ให้ผ้าทุกชิ้น
ตากอย่างเป็นระเบียบสวยงาม แต่ละผืนท่านจะดึงให้เรียบตรง
ให้ชายผ้าเสมอกัน ผ้าซีรื้อที่กุฏิคุณยายจะซักสะอาดมาก จน
ข้าพเจ้าแอบขำ ๆ อยู่ในใจว่า สงสัยจะสะอาดกว่าผ้าเช็ดตัว
เราซะอีก คุณยายไม่เคยดูถูกว่านี่เป็นผ้าซีรื้อ แต่จะให้ความ
สำคัญและดูแลรักษาเป็นอย่างดี แม้จะเป็นของต่ำต้อยแต่เมื่อ
ได้อยู่ในความดูแลของคุณยาย ของนั้นจะมีรัศมีเปล่งประกาย

ดึงดูดตาดึงดูดใจแก่ผู้มาพบเห็นว่า “ใครนะช่างทำอะไรได้ละเอียด ประณีต งดงามเช่นนี้”

ช่าง ๆ ห้องเลขาฯ จะมีห้องน้ำ ๒๐ ห้อง แม้ในวันธรรมดา ที่ไม่ค่อยมีคนมาใช้มากนัก เปิดไว้เพียง ๒-๓ ห้อง* คุณยายท่าน ก็ไม่เคยที่จะละเลย ถ้ามีโอกาстанจะแวะเดินเข้าไปตรวจดู ความสะอาดของห้องน้ำแต่ละห้องเสมอ สิ่งที่ท่านคอยบอก คอยสอนเป็นประจำ คือ การตักน้ำราดส้วม และการดูแล ห้องน้ำอย่าให้เปียกแฉะ การเปิดปิดก๊อกน้ำ ถ้ามีชั้นลอยอยู่ใน อ่าง คุณยายก็จะหยิบขึ้นมามาว่าไว้ที่ขอบอ่าง แต่ส่วนใหญ่ที่คุณ ยายพบ คือ มักจะมีคนชอบลืมเปิดไฟทิ้งไว้ ท่านก็จะคอยตาม ไปปิดไฟ

บางครั้งคุณยายท่านเดินดูโน่น ดูนี้ จนเลยไกลไปถึงกุฏิ หลวงพ่อทวดตี่ชีโว ซึ่งอยู่ตรงทางแยกประตู ๓ ท่านจะเดินดู รอบ ๆ บริเวณกุฏิ ทุกอย่างดูเป็นระเบียบเรียบร้อย

เดินไปทางหลังกุฏิ เห็นมีพื้นที่ว่าง คุณยายจึงให้หาหน่อ กล้วยมาลงปลูกไว้ ช่วงที่ปลูกต้นกล้วยใหม่ ๆ คุณยายจะเดินมา ดูเกือบทุกวัน แม้ระยะทางจากกุฏิคุณยายมาถึงกุฏิหลวงพ่อก็

* ในวันเสาร์ก่อนอาทิตย์ขึ้นเดือน จะมีอาสาสมัครแผนกบุญสถานมาช่วยกันทำความสะอาด และเปิดใช้ทุกห้องเฉพาะวันอาทิตย์ขึ้นเดือน

ไกลเมื่อเทียบกับอายุของท่านในวัย ๘๐ กว่า แต่ด้วยอุปนิสัยของท่าน เมื่อทำสิ่งใดไว้แล้วจะตามดูแลรักษาไม่ละทิ้งไปง่าย ๆ ต้นกล้วยก็เช่นเดียวกัน ท่านจะตามไปดู

บางครั้งเดินมาพบสามเณร กำลังรับบุญเก็บกวาดใบไม้รอบ ๆ กุฏิหลวงพ่อตตชิว คุณยายก็ไม่ลืมที่จะยกมือพนมแล้วบอกสามเณรว่า “เณรเอาบุญกับยาย ช่วยรดน้ำต้นกล้วยให้ยายด้วยนะ” แต่เนื่องด้วยพื้นที่บริเวณนั้นพื้นดินแข็งคล้ายเป็นดินปนหิน ต้นกล้วยจึงไม่ค่อยงาม

บางวันเสร็จจากตรวจงานที่ครัวหน้า นั่งพักพอหายเหนื่อยแล้ว คุณยายก็จะเดินดูพื้นที่บริเวณรอบ ๆ เลียบเลาะเลยไปทางศาลาลอยน้ำ (ซึ่งเคยสร้างคร่อมคูน้ำติดกับศาลาจากตุฯ เพื่อใช้เป็นสถานที่รองรับสาธุชนที่มาปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมากขึ้น ๆ จนศาลาจากตุฯ รองรับไม่พอ ปัจจุบันนี้ได้รื้อถอนไปแล้ว) ผ่านมาทางห้องน้ำตรงข้างอาคารประชาสัมพันธ์(หินอ่อน) คุณยายก็อดไม่ได้ที่จะเดินแวะเข้าไปเปิดตรวจดูทั้งห้องน้ำชาย ห้องน้ำหญิงเสร็จแล้วจึงแวะเข้าไปในอาคารประชาสัมพันธ์ เพื่อพูดคุยกับหลวงพี่สุวิชาโก (พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชาโก) ซึ่งดูแลอยู่ที่นั่น และถือเป็นโอกาสที่คุณยายจะได้นั่งพักไปในตัว ระหว่างนั้นคุณยายท่านก็จะเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ไปพบกับไอ้เลอะ ๆ เทอะ ๆ มา

“ท่าน... ยายต้องไปรบกับพวกที่ชอบทำอะไรเลอะ ๆ
เทอะ ๆ มาทั้งวัด คนทางโลกเท่าไรนะเขาเกษียณ ยาย ๘๓ ปี
แล้วยังไม่หยุดเลย”

หลังจากที่ได้คุยกับหลวงพี่และนั่งพักจนหายเหนื่อยแล้ว
คุณยายจึงเดินกลับโดยใช้เส้นทางที่ผ่านทางด้านอาคารดาวดิงส์

อาคารดาวดิงส์นี้ก็เช่นเดียวกัน ถ้าคุณยายเดินผ่านมา
ทางนี้ ท่านมักจะแวะเข้าไปหยุดยืนดูตรงกระดานที่เขียนกฎ
ระเบียบของวัดไว้ แล้วชี้ไปที่แผ่นกระดาน

“อ่านให้ยายฟังหน่อย เขาเขียนว่าอย่างไร”

ข้าพเจ้าก็อ่านให้คุณยายฟัง ตั้งแต่ “ศูนย์พุทธจักรฯ เป็น
บุญสถานของพุทธศาสนิกชนทุกท่าน เป็นสถานที่ต้องการความ
สงบ สะอาด เรียบร้อยและสำรวม อันเป็นเอกลักษณ์ของพุทธ
ศาสนา ฉะนั้นโปรดช่วยกันจรรโลงพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง
สืบไป ด้วยการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด...”

จนบรรทัดสุดท้ายเขียนว่า “บัณฑิตย่อมรับรู้ และปฏิบัติตาม”

คุณยายบอกว่า

“ยายเป็นคนวางกฎ วินัย ยายไม่รู้หนังสือ

แต่สร้างวัดให้เขาอยู่ วางแผน วางกฎวินัย

ไม่รู้ทำได้อย่างไร ข้างในมันสอน บุญเก่ายายคงเยอะ”

แล้วท่านก็ค่อย ๆ เดินกลับไปที่พัก

นี่คือภาพกิจวัตรบางส่วนบางตอนของคุณยายในวัย ๘๐ กว่าปี ท่านช่างขยันขันแข็ง เอาการเอางาน ไม่เคยนิ่งเฉยดูตาย หรือปล่อยเวลาว่างให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์เลย

สิ่งที่คุณยายทำนั้นมากมายนัก เมื่อเทียบกับวัยและ ลังธารของท่านซึ่งร่วงโรยไปทุกขณะ แต่ด้วยดวงใจอันกล้าแกร่ง ที่ไม่เคยเหี่ยวเฉาโรยราของท่าน ท่านจะทำอย่างเต็มที่และเต็ม กำลังที่ท่านจะทำได้ โดยไม่กลัวความลำบาก เหนื่อยยาก บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าต้องคอยถามท่านว่า “คุณยายเหนื่อยไหมคะ” คุณยายจะตอบด้วยคำพูดซ้ำ ๆ ทีละคำ ด้วยความหนักแน่น และชัดถ้อยชัดคำ อย่างไม่ยอมแพ้และไม่ยอมพังก้าว “เหนื่อย แต่ยายสู้” หรือไม่ก็คำตอบที่ว่า

“เหนื่อย แต่ยายอดทนเอา”

เป็นคำตอบสั้น ๆ แต่สะท้อนเข้าไปในใจของข้าพเจ้าอย่าง
ไม่รู้ลืม เพราะข้าพเจ้ารู้สึกว่ นี่คืคำตอบที่เปี่ยมไปด้วยความ
หมายอันยิ่งใหญ่ของ

คุณยาย ผู้มีคำว่า “ลู้ และอดทน”

แม้เวลาจะผ่านไปนานเท่าไร

คำว่าลู้และอดทนไม่เคยห่างหายไปจากใจของคุณยายเลย

คุณยายจึงเป็นสุดยอดแบบอย่าง

สุดยอดของวีรสตรียอดนักลู้ ผู้ทรหดอดทน

ที่อยู่ในใจของข้าพเจ้าเสมอมาและตลอดไป

